

**Beslissing klachtencommissie
inzake klacht van mevrouw X**

Klacht : 2023/001
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
Datum binnenkomst klacht : 13-01-2023
Datum hoorzitting : 23-01-2023
Datum beslissing : 02-02-2023

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 13-01-2023
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 17-01-2023

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van mevrouw X, hierna te noemen klager, van 13 januari 2023. Verweerder, mevrouw A, psychiater, heeft op 17 januari 2023 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 23 januari 2023 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *plaatsvervangend
secretaris:*
- *notulist:*
- *klager:* mevrouw X, die zich in deze heeft laten bijstaan
door de patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* mevrouw A, psychiater, die zich in deze heeft laten
bijstaan door mevrouw B, verpleegkundige

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg d.d. 13 januari 2023, waarmee aan haar verplichte medicatie en opname is opgelegd. Klager is het daarnaast niet eens met de beslissing van verweerder om haar wilsonbekwaam te achten.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klager komt, kort samengevat, neer op het volgende. Klager is van mening dat zij geen medicatie nodig heeft, niet opgenomen zou hoeven worden en niet wilsonbekwaam is. Klager vindt de situatie waar ze nu in zit een 'poppenkast'. Klager ervaart veel wantrouwen; zij twijfelt aan de echtheid van zaken en personen. Klager geeft aan zelf niet te weten wat er aan de hand is, en ziet wel in dat bepaalde gedragingen, zoals dwalen, niet normaal zijn. Maar klager meent niet psychotisch te zijn. Zij heeft daarom ook geen medicijnen nodig. Zij voelt zich nu beter dan voorheen, wat volgens haar niet te maken heeft met het gebruik van medicijnen, maar met de prikkelarme omgeving.

Verweerder is van mening dat klager wel degelijk psychotisch is. Dit uit zich onder andere in achterdochtigheid. Klager denkt dat er van alles gaande is in haar huis. Ook twijfelt klager aan de identiteit van anderen. Recent heeft klager haar dochter opgezocht bij de opvang om haar lichaam te onderzoeken op een chip/afluisterapparatuur. Verweerder is van mening dat de psychose niet overgaat indien deze niet behandeld wordt met medicatie. Verweerder geeft aan dat klager in het verleden goed is hersteld met medicatie. Verweerder wil medicatie inzetten tot er weer tot een samenwerking kan worden gekomen, waarop er overgestapt worden op eventuele andere medicatie. Verweerder is daarnaast van mening dat een opname noodzakelijk is. Behandeling in de ambulante setting komt niet van de grond vanwege het blijvende floride psychotisch toestandsbeeld van klager. Klager toont geen ziekte-inzicht en staakte zelf haar medicatie. De gevolgen hiervan kan zij niet overzien. Verweerder heeft klager daarom wilsonbekwaam geacht ten aanzien van de beslissing om medicatie te weigeren.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klachten van klager richten zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub b van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klachten zijn schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klachten van klager zijn derhalve ontvankelijk.

5.2 *Procedurele waarborgen*

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen Reinier van Arkel op grond van een verlengde crisismaatregel. De bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz zijn aldus van toepassing.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvgz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- De zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgz.

-
De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel:

Uit het dossier en de verklaringen ter zitting blijkt dat de zorgverantwoordelijke zich regelmatig en ook specifiek voorafgaande aan de beslissing tot verplichte zorg, op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene en het voornemen om te besluiten tot verplichte zorg ook met klager besproken heeft. Klager heeft het schriftelijke en gemotiveerde besluit van haar psychiater op 13 januari 2023 ontvangen, echter de klachtencommissie heeft geconstateerd dat de verplichte zorg op dat moment reeds een aantal dagen was ingezet, namelijk vanaf 6 januari 2023 (start van VCM). De klachtencommissie is dan ook van mening dat verweerder de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg te laat aan klager heeft uitgereikt. Door dit gebrek wordt dit onderdeel van de klacht - betreffende de periode 6 tot en met 13 januari 2023 - gegrond verklaard. Verder heeft verweerder in de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg van 13 januari 2023 vastgelegd dat klager niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen.

De klachtencommissie heeft geen reden om hieraan te twijfelen. De klachtencommissie heeft niet kunnen vaststellen dat de wilsbekwaamheid niet voldoende zou zijn getoetst. De klachtencommissie acht de klacht ten aanzien van de wilsbekwaamheidsverklaring dan ook ongegrond.

De klachtencommissie wenst evenwel op te merken dat uit het dossier niet duidelijk blijkt wie de vertegenwoordiger van klager is. Verweerder heeft ter zitting aangegeven dat de moeder van klager de vertegenwoordiger van klager is, echter de klachtencommissie heeft vastgesteld dat het voor klager zelf onduidelijk was wie als vertegenwoordiger namens haar optrad. Het verdient daarom aanbeveling om aan patiënten duidelijk kenbaar te maken wie de vertegenwoordiger is. Ook dient uit het dossier te blijken dat als er een vertegenwoordiger is, er overleg met deze vertegenwoordiger heeft plaatsgevonden.

¹ Indien van toepassing

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvggz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- de veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg overweegt de commissie het volgende:

De klachtencommissie is van oordeel dat het toedienen van medicatie en de opname in de accommodatie inhoudelijk gezien een begrijpelijk besluit is. De keuze voor het inzetten van deze vormen van verplichte zorg is proportioneel, doelmatig en subsidiair. Klager is in toenemende mate fel, achterdochtig en wantrouwend en heeft paranoïde belevingen. Zij heeft onder meer haar dochter opgezocht en gecontroleerd op afluisterapparatuur. Het is de klachtencommissie genoegzaam gebleken dat een ambulante behandeling gezien de psychische kwetsbaarheid op dit moment niet volstaat en dat klager medicatie op vrijwillige basis weigert.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager ten aanzien van de verplichte opname en medicatie, voor wat betreft de periode 6 tot en met 13 januari 2023, op formele gronden gegrond. De overige klachten van klager worden ongegrond verklaard.

Voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.